

І. Фесенко

**БАГАТОГРАННІСТЬ ТАЛАНТУ Т. ШЕВЧЕНКА:
ПОГЛЯД КРІЗЬ ПРИЗМУ СТОЛІТЬ**

І. Fesenko

**THE DIVERSITY OF TARAS SHEVCHENKO'S TALENT:
LOOK THROUGH THE PRISM OF CENTURIES**

Велична і непереможна Україна подарувала світові багатьох знакових діячів культури й мистецтва, але якщо мова йде про царину літератури, напевно, перший, хто прийде нам на згадку, це наш Кобзар — геній української літератури та духовний пророк нації — Тарас Григорович Шевченко. Його постаттю ми й досі захоплюємося, звертаючи увагу і на його біографічний, і на творчий дискурс, які продовжують бути актуальними і на початку XXI століття.

Мета нашої розвідки — переосмислити багатогранність таланту Шевченка як поета, прозаїка, драматурга, художника, гравера, громадського діяча і викликати інтерес загалу до нього як до особистості.

У творчій діяльності будь-якого письменника безпосередньо віддзеркалюється його особистість, яка формується за певних умов. Так, Тарас Шевченко, безсумнівно, — це багатогранна особистість, і передусім це геніальний Поет із великої літери: поет-романтик, поет-пейзажист, поет-філософ, поет-бунтар, поет-революціонер, поет-пророк, поет-новатор... Його творчість тріпоче в серці кожного українця жовто-блакитним прапором, що є символом України з її широкополими ланами, вишневіми садками, високими вербами, блакитним і зоряним небом, і, звичайно ж, велично-тихим і одночасно бурхливо-ревучим Дніпром, який, до речі, є улюбленим образом у поетичному дискурсі Тараса Григоровича.

Перечитуючи твори Шевченка, виникає необхідність провести паралель із його коротким і нелегким, але творчим і змістовним життєвим шляхом. Цей шлях насправді вражає: від... сироти-кріпака, селяка-пастушка, поета-початківця і майже ніким не визнаного маляра-самородка — до... вільного від кріпацтва мешканця Петербургу, дипломованого художника Академії мистецтв, всесвітньовідомого автора поетичної збірки «Кобзар», палкого патріота, одного з лідерів таємної організації «Кирило-Мефодіївське товариство», політичного в'язня-засланця і... духовного Пророка нової України, України початку XXI століття — вільної, демократичної, нескореної, непереможної.

Свій інтерес до біографічних фактів Шевченка пояснюємо передусім тим, що вони, по-перше, є для нас своєрідним ключем-коментарем до його численного творчого доробку, у якому яскраво прочитуються автобіографічні мотиви, а по-друге, допомагають створити цілісне уявлення про індивідуально-авторську картину світу і Шевченка-поета, і Шевченка-прозаїка, і Шевченка-драматурга, і Шевченка-художника, і Шевченка-гравера...

Тарас Шевченко — це Українець з великої літери. Захоплює його безмежна любов до рідної землі, з якою він на довгі роки був розлучений, але образ якої зберіг у своєму серці і взяв із собою на чужину як талісман. У пам'яті зринають рядки: «Тихесенько вітер віє, Степи, лани мріють, Між ярами над ставами Верби зеленіють... І все то те, вся країна, Повита красою, Зеленіє, вмивається Дрібною росою...», «Здається — кращого нема Нічого в Бога, як Дніпро Та наша славная країна...», «Я так її, я так люблю Мою Україну убогу...», «Холоне серце, як згадаю,

Що не в Україні поховають, Що не в Україні буду жить, Людей і Господа любить...». Свій поетичний образ України Великий Кобзар збагачує одночасно акцентами на духовному й патріотичному самоудосконаленні кожного українця, який повинен дбати про суверенність своєї країни: «...Вставайте, Кайдани порвіте і вражою злою кров'ю Волю окропіте», «Борітеся — поборете, Вам бог помагає! За вас правда, за вас сила і воля святая!». Як бачимо, попри досить сумну свою сучасність — закріпачену і поневолену — у майбутнє Шевченко дивився з оптимізмом, з надією й упевненістю, що рідний народ відновить свою історичну славу, здобуде національне та соціальне звільнення: «Наша дума, Наша пісня Не вмре, не загине... От де, люде, Наша слава, Слава України!».

Отже, Тарас Шевченко — це людина, яка є символом України, нашим національним героєм. Він завжди був і буде актуальним, особливо сьогодні, крізь призму століть, коли його пророчі слова-гасла підіймають бойовий дух українців під час повномасштабного вторгнення російських окупантів на українські землі.

А. Батюк

**«ІСТОРИЯ ТВОГО ЖИТТЯ» ТЕДА ЧЕНґА
В КІНОВЕРСІЇ ДЕНІ ВІЛЬНЬОВА «ПРИБУТТЯ»**

A. Batiuk

**“STORY OF YOUR LIFE” BY TED CHIANG
IN DENIS VILLENEUVE’S FILM VERSION “ARRIVAL”**

Науково-фантастична повість «Історія твого життя» (1998) американського письменника китайського походження Теда Ченґа (1967) отримала престижні премії Теодора Стерджона (1999) та «Неб'юла» (2000), а також номінувалась на «Г'юґо» та «Локус» (1999). Український переклад Євгена Широноса (2022).

Головна героїня, лінгвістка Луїза Бенкс згадує як минуле (прибуття інопланетян, комунікацію з гептаподами Малинкою та Хлопавкою, розшифровку їхньої мови), так і майбутнє (зростання ще ненародженої доньки та її передчасну смерть). Ця оповідь призначена саме для майбутньої дочки та починається і закінчується в один день — день її зачаття: «Мені б дуже хотілося розповісти тобі про ніч, коли ти була зачата, але найкращий привід для подібної оповіді виникає, коли дівчина замислюється про власних дітей, а на це у нас ніколи не буде шансу».

Основа сюжету пов'язана з екстраординарною письмовою мовою інопланетян, яка впливає на сприйняття часу та подій. Ця мова отримала назву «гептапод Б» (розмовна мова інопланетян — «гептапод А») і відрізняється своєю нелінійністю і здатністю виражати одночасність подій. Бенкс стикається з викликом розуміння цієї мови та її впливу на свідомість, а з кожним перекладом все більше занурюється у світ гептаподів і водночас бачить своє власне майбутнє. Ця мова перетинає лінії часу і відкриває перед Луїзою новий спосіб сприйняття світу: «Робота з ними змінила моє життя. Я зустріла твого батька і вивчила гептапод Б, і яки не було цих двох подій, я б нічого не знала про тебе, стоячи тут на патію в місячному сайві. Я знаю, що через багато років після цієї ночі я втрачу твого батька, а потім і тебе. Все, що в мене залишиться від цього моменту, буде мова гептаподів».

Сюжет складається з переплетення реальності та спогадів про майбутнє, що створює неповторну наукову фантастику та допомагає розкрити теми часу, мови, сприйняття та міжособистісних зв'язків. Найкоротше резюме повісті, вказує Ченґ